

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 4 - Odszkodowanie

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy? (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)

Osoba pokrzywdzona przępstwem może skorzystać z następujących możliwości dochodzenia naprawienia szkody od sprawcy:

1. pokrzywdzony może wytoczyć przeciwko sprawcy powództwo przed sądem cywilnym; wszczęcie procesu cywilnego jest uzależnione od uiszczenia opłat sądowych; postępowanie cywilne można wszcząć niezależnie od skierowania do sądu aktu oskarżenia, ale należy liczyć się z możliwością jego zawieszenia do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego; jeżeli wytoczone przez pokrzywdzonego powództwo zostanie uwzględnione, egzekucję wykonuje organ egzekucyjny, którym jest komornik;
2. pokrzywdzony może w trakcie procesu karnego złożyć wniosek o nałożenie na oskarżonego tzw. środka kompensacyjnego - obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; zamiast niego sąd może orzec tzw. nawiązkę; uwzględnienie wniosku pokrzywdzonego jest możliwe w przypadku skazania czyli stwierdzenia winy sprawcy;
3. w przypadku skazania sprawcy i wymierzenia mu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, sąd może zobowiązać go do naprawienia wyrządzonej przępstwem szkody;
4. w razie warunkowego umorzenia postępowania sąd ma obowiązek nałożenia na sprawcę obowiązku naprawienia szkody w całości lub części.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

1. Jeżeli sąd w nałożył na sprawcę obowiązek naprawienia szkody i sprawca nie wykonał go dobrowolnie, pokrzywdzonemu pozostaje skorzystanie z postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika.
2. W stosunku do sprawców, wobec których sąd zastosował warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności lub warunkowo umorzył postępowanie i którzy uchylają się od wykonania obowiązku naprawienia szkody można podjąć czynności zmierzające do zarządzenia wykonania kary bądź podjęcia postępowania. Takie działania, zwłaszcza realna groźba znalezienia się w zakładzie karnym, mobilizująco wpływają na sprawców, którzy nawet przy bezskutecznej egzekucji potrafią znaleźć środki finansowe w celu zaspokojenia należności pokrzywdzonych. W celu podjęcia takich czynności wystarczy, że pokrzywdzony zawiadomi sąd lub kuratora sądowego o niewywiązaniu się przez skazanego z obowiązku.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

W razie uchylania się przez sprawcę od wykonania obowiązku naprawienia szkody, pokrzywdzony nie może skutecznie ubiegać się o uregulowanie tych należności przez Skarb Państwa.

Pokrzywdzony może skorzystać z doraźnej pomocy materialnej finansowanej ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, której udzielają podmioty specjalizujące się w pomocy ofiarom przępstw.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Specjalne świadczenie wypłacane ze środków Skarbu Państwa przysługuje ofiarom najpoważniejszych przestępstw, bądź ich najbliższym. Przysługuje osobom mającym miejsce stałego pobytu na terenie Polski lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, które na skutek czynu zabronionego doznały ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, trwających dłużej niż 7 dni bądź osobom najbliższym osób, które na skutek czynu zabronionego poniosły śmierć.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Kompensata przysługuje również w przypadku, gdy sprawca nie został skazany.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

Pokrzywdzony uprawniony do uzyskania kompensaty ma prawo do uzyskania tzw. zabezpieczenia, tj. jednorazowej sumy wypłacanej zanim zapadnie rozstrzygnięcie. Suma ta może być przeznaczona w części na pokrycie niezbędnych kosztów leczenia, rehabilitacji lub pogrzebu.

■ Ostatnia aktualizacja: 14/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.